

Beantwoording raadvragen - Pilsje in de Prinsentuin - Monitoring, evaluatie en uitgangspunten

Tijdens de Informatieve Bijeenkomst op 3 december 2025 over de uitwerking van de motie Pilsje in de Prinsentuin zijn vragen gesteld betreffende Monitoring, evaluatie en uitgangspunten voor beëindiging van de Alcoholproef. Afgesproken is voor het volgende debat deze punten verder uit te werken zodat vooraf duidelijk is op welke manier er wordt gemonitord, hoe de evaluatie wordt opgepakt en hoe de proef tussentijds mogelijk kan worden gestopt.

In dit document is naar aanleiding hiervan antwoord en verduidelijking gegeven.

Basisgegevens / ervaringen afgelopen jaren

In 2023 is er een uitgebreide enquête geweest over de Prinsentuin. Ongeveer 700 respondenten hebben de enquête ingevuld. Daarnaast zijn er onder andere meldingsgegevens bij handhaving en politie. Het geeft een goed beeld van de leefbaarheid, aantrekkelijkheid en aandachtspunten in de Prinsentuin.

Een 0-meting, specifiek voorafgaand en gerelateerd aan de alcoholproef, zou in 2025 tijdens het vaarseizoen moeten plaatsvinden. Dat was na het aannemen van motie Pilsje in de Prinsentuin (28 mei 2025) te kort dag en daardoor niet tijdig mogelijk.

Monitoring 2026

Van 1 april tot en met 30 september 2026 wordt op een neutrale manier de beleving van de Prinsentuin gemonitord. Dat gebeurt bij verschillende doelgroepen maar bijvoorbeeld ook aan de hand van meldingen die gerelateerd zijn aan de Prinsentuin. Doel hierbij is antwoord te krijgen op: Wat is de beleving van de Prinsentuin en heeft de alcoholproef hier invloed op gehad.

Hieronder wordt een opsomming gegeven van de informatie die wordt opgehaald.

Enquêtes

- Havenpassanten
Havenpassanten krijgen, automatisch na de betaling van het havengeld, een digitale enquête. Ook kunnen de havenpassanten een QR-code scannen in het havenkantoor en het gebouw met de sanitaire voorzieningen voor de havenpassanten waardoor ze op de digitale enquête komen.
De Havenpassanten kunnen de enquête tijdens het gehele vaarseizoen 2026 (1 april - 30 september 2026) invullen.
- Bezoekers
Bezoekers kunnen de digitale enquête, middels een QR-code, op de huisregelsborden vinden en vervolgens digitaal invullen. Dit kan gedurende de periode 1 april tot en met 30 september 2026.
Mocht er weinig of geen respons zijn dan wordt er nog aanvullend los geënuquêteerd.
- Aanwonenden Prinsentuin
Aanwonenden van de Prinsentuin krijgen twee keer (eind mei en eind september 2026) een digitale enquête toegestuurd met een specifieke QR-code (eenmalige QR-code per adres, anoniem in te vullen).

Meldingen

Meldingen van overlast, gerelateerd aan de Prinsentuin, komen bij de gemeente (via het systeem Signalen) binnen. Dit betreft meldingen via een E formulier, WhatsApp en telefonische meldingen

naar het KCC. Ook kunnen meldingen bij Politie binnenkomen. Meldingen worden meteen of in ieder geval zo spoedig mogelijk door de juiste partijen opgepakt. Regelmatig wordt een tussenstand van de meldingen opgevraagd.

Na de alcoholproef wordt het totaal aan meldingen, van 1 april tot en met 30 september 2026, opgevraagd.

Ervaringen gastheren- en vrouwen, Handhaving, Havenmeester, Buitendienst en Politie

De gastheren- en vrouwen, Handhaving, Havenmeester, Buitendienst en Politie zijn veel in het gebied aanwezig. Tijdens de proef is regelmatig contact met deze betrokkenen over de dagelijkse gang van zaken.

Omgevingsoverleg

Het omgevingsoverleg bestaat uit een aantal bewoners van de Prinsentuin, aanwonenden, Handhaving, Politie, Wijkpanel Binnenstad, de havenmeester en De Koperen Tuin. In dit overleg worden de binnengekomen meldingen, ervaringen en aandachtspunten in de Prinsentuin besproken. In 2026 zal er eind mei en eind augustus 2026 een omgevingsoverleg plaatsvinden (data naar wens van de VvE Wissesdwinger). Op die manier kan gezamenlijk bekeken worden hoe de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de Prinsentuin wordt ervaren, welke meldingen en aandachtspunten er tot dan toe zijn en of dat actie vraagt.

Na de alcoholproef wordt er in november nog een omgevingsoverleg gehouden waarin de ervaringen en hoofdlijn van de monitoringsgegevens wordt besproken.

In bijlage 1 zijn bovengenoemde onderdelen in een planning verwerkt.

Evaluatie

Uitkomsten van de diverse enquêtes, meldingen via handhaving, gemeente en politie, informatie uit interviews, betrokken collega's en het omgevingsoverleg worden gecombineerd om een compleet beeld te kunnen schetsen. Die informatie dient als input voor de evaluatie Prinsentuin 2026.

In november volgt er nog een omgevingsoverleg en wordt er een bijeenkomst gepland waar ervaringen uit de alcoholproef worden besproken.

De evaluatie wordt eind 2026 / begin 2027 naar de gemeenteraad gestuurd.

Om de raad de mogelijkheid te geven een oordeel te geven over al of niet voortzetting van de alcoholproef na 2026 is het nodig een aantal duidelijke en maatschappelijk relevante criteria inzichtelijk te krijgen.

Onderstaande criteria worden inzichtelijk gemaakt:

- Openbare orde en veiligheid
 - Aantal en aard van de meldingen
 - Reguliere meldingen (niet gerelateerd aan de proef, bijvoorbeeld fietsen in het park,)
 - Alcoholgerelateerde incidenten
 - Ervaringen irt veiligheid
- Leefbaarheid
 - Zwerfafval en vervuiling (ervaringen)
 - Geluidsoverlast (meldingen/klachten over geluid, vooral in avonduren)
- Beleving:
 - Hoe zijn bezoekers geïnformeerd over de proef en huisregels
 - Bewonersfeedback (ervaringen proef)
 - Bezoekersbeleving (ervaringen proef)
 - Havenpassanten (ervaringen proef)

- Omgevingsoverleg (ervaringen proef)

De focus van de monitoring ligt op naleving, openbare orde, veiligheid en de beleving van bezoekers en omwonenden. Effecten op de gezondheid van bezoekers, en in het bijzonder van jongere bezoekers, kunnen op voorhand niet objectief worden gemeten. Deze effecten zijn bovendien afhankelijk van meerdere externe factoren en laten zich niet eenduidig toeschrijven aan de alcoholproef. De evaluatie richt zich daarom op meetbare en ervaringsgerichte aspecten die relevant zijn voor de besluitvorming over het vervolg van de proef.

Bij het verwerken van de monitorgegevens voor de evaluatie wordt ook gekeken naar:

- de 'reguliere' meldingen in 2026, niet gerelateerd aan alcohol (zoals fietsen in het park).
- Wat de opvolging van meldingen is geweest. Is een melding ook geconstateerd door gastheer / handhaving / politie en zijn er acties ondernomen?
- Hoe de meldingen overeenkomen met de ervaringen van handhaving en de havenmeester.

Op basis van deze informatie kunnen de bevindingen inzichtelijk worden gemaakt en kan de gemeenteraad eind 2026 / begin 2027 een oordeel geven over een mogelijk vervolg.

Uitgangspunten, stopcriteria en werkwijze

De proef in de Prinsentuin wordt ingericht als een tijdelijke uitzondering op het reguliere alcoholverbod in de openbare ruimte binnen de bebouwde kom, waarbij alle gewone regels rond openbare orde, veiligheid en gezondheid onverminderd blijven gelden. Tegelijk worden vooraf duidelijke, objectieve randvoorwaarden vastgesteld om - als dat nodig is - de proef tussentijds te beëindigen en de raad hierin zorgvuldig mee te nemen.

Uitgangspunten van de proef

- De pilot is een tijdelijke en ruimtelijk afgebakende uitzondering op de APV: binnen een aangewezen deel van de Prinsentuin en binnen vastgestelde tijden mag alcohol genuttigd worden.
- Alle andere regels blijven gelden: geen overlast, geen openbare dronkenschap, geen alcoholgebruik door minderjarigen, geen verstoring van de openbare orde.
- Toezicht en handhaving sluiten zo veel mogelijk aan bij de reguliere werkwijze in de gemeente: aanspreken, waarschuwen en optreden bij incidenten zoals elders in de stad.

Criteria voor tussentijds stoppen

Het is niet mogelijk om vooraf harde stopcriteria vast te stellen voor de alcoholproef in de Prinsentuin. De beoordeling van overlast en risico's vraagt om een contextafhankelijke en integrale afweging, die op grond van de Gemeentewet bij de burgemeester ligt. Bij deze afweging betreft de burgemeester adviezen en signalen van onder andere handhaving, politie en andere betrokken partners.

De proef wordt continu beoordeeld aan de hand van vaste thema's: openbare orde en veiligheid, gezondheid en kwetsbare groepen, leefbaarheid en omgeving, en handhaafbaarheid.

Ontwikkelingen binnen één of meerdere van deze thema's kunnen aanleiding zijn om de proef aan te passen, tijdelijk op te schorten of te beëindigen.

De burgemeester zal de gemeenteraad hierover steeds informeren. Wanneer de situatie dit toelaat gebeurt dit vooraf; indien spoedeisend optreden noodzakelijk is, wordt de raad zo spoedig mogelijk achteraf geïnformeerd."

Rol van meldingen en monitoring

Omdat meldingen subjectief kunnen zijn, worden ze nadrukkelijk niet één-op-één vertaald naar een automatische “stopnorm”. Ze worden gebruikt als vroegsignalen, naast objectieve gegevens en professionele duiding:

- Er zijn bestaande gegevens en data bekend van vóór de alcoholproef, over bijvoorbeeld incidenten, klachten en beleving, zodat trends zichtbaar worden in plaats van enkel aantallen. Waarbij rekening wordt gehouden met weersomstandigheden en bijzondere evenementen.
- Tijdens de proef worden verzameld:
 - Registraties en ervaringen van Politie, Handhaving, Havenmeester en beheer (incidenten, waarschuwingen, boetes, schade).
 - Meldingen en klachten van inwoners en ondernemers (type, tijdstip), die periodiek kwalitatief worden gewogen.
 - Observaties van professionals (sfeer, drukte, naleving regels, etc).
- Er wordt gewerkt met “groen-oranje-rood”:
 - Groen: normale variatie; pilot loopt door met regulier toezicht.
 - Oranje: signalen van verslechtering; extra toezicht/communicatie/aanpassingen, met termijn waarbinnen verbetering moet optreden (in overleg met diensten).
 - Rood: aanhoudende problemen of een zwaar incident; (tijdelijke) opschorting of beëindiging van de proef.

Intern wordt voor het gemak gewerkt met bovengenoemde kleuren om de status van de alcoholproef aan te geven. Dat heeft echter geen officiële status. Staat het licht op rood dan betekent dit dat we de gemeenteraad informeren.

Aansluiten bij reguliere praktijk

Om de pilot herkenbaar en uitlegbaar te houden, wordt zoveel mogelijk aangesloten bij hoe in reguliere situaties wordt opgetreden bij incidenten met alcohol in de openbare ruimte.

- Incidenten in de Prinsentuin worden beoordeeld zoals vergelijkbare incidenten elders: dezelfde norm voor openbare orde, veiligheid en jeugd, met dezelfde interventies (aanspreken, gebiedsontzegging of ander passende maatregelen, proces-verbaal waar nodig).
- Alleen de toestemming om in een begrensde setting alcohol te nuttigen wijkt tijdelijk af; de onderliggende normen “geen overlast, geen onveiligheid, geen jongeren met alcohol” veranderen niet.
- De extra monitoring en evaluatie horen specifiek bij de pilot, maar het handelingsrepertoire van Handhaving en Politie blijft hetzelfde.

Meenemen van de gemeenteraad

De raad is vanaf de start betrokken bij de kaders van de proef, inclusief de manier waarop tussentijds kan worden bijgestuurd of gestopt.

- Vooraf
 - Raadsinformatiebrief en bespreking: doel van de pilot, gebied en tijdvenster, relatie met APV en alcoholbeleid, en de voorgestelde stopcriteria (op hoofdlijnen).
 - Duidelijk maken dat meldingen worden gezien als signaalbron binnen een breder afwegingskader (incidenten, leefbaarheid, handhaafbaarheid, professionele duiding), niet als automatische trigger.
- Tijdens de pilot
 - Periodieke terugkoppeling (halverwege het seizoen) met een korte stand van zaken per thema: orde/veiligheid, leefbaarheid en beleving.
- Bij tussentijds stoppen of afronding
 - Het besluit tot (tijdelijke) beëindiging wordt genomen door het college.
 - Bij (tijdelijke) beëindiging: direct informeren van de raad, met feitelijke onderbouwing waarom de drempel is bereikt en welke alternatieven zijn overwogen.

- Aan het einde van de proef: een evaluatie met zowel cijfers als ervaringen van bewoners, gebruikers, politie en beheer.

